

Załącznik Nr 1

do uchwały Nr78/XVII/09

z dnia 24 lutego 2009 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI, ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2009

§ 1.

USTALENIA OGÓLNE

1. Realizatorem Programu jest Urząd Gminy w Nowej Brzeźnicy.
2. Realizacja zadań Gminnego Programu koncentruje się na:
 - 1/ podejmowaniu działań określonych w art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi , w tym zmierzających do ograniczania dostępności do spożycia napojów alkoholowych,
 - 2/ realizacji zadań określonych w art. 10 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - 3/ określeniu zasad wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Brzeźnicy.
3. Użyte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określenia oznaczają:
 - 1/ program - Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2009 rok,
 - 2/ ustawa alkoholowa - ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - 3/ ustawa o narkomanii - ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - 4/ Komisja – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Brzeźnicy,
 - 5/ członkowie Komisji – osoby powołane do składu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Brzeźnicy.

§ 2.

ROZDZIAŁ I.

1. Diagnoza sytuacji dotycząca problemów uzależnień i kierunki działań

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1321 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485) stanowi, że prowadzenie działalności związanej z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań prowadzona jest w oparciu o program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii uchwalany corocznie przez Radę Gminy Nowa Brzeźnica.

Program na rok 2009 jest kontynuacją zadań dotychczasowych przyjętych przez Radę Gminy Nowa Brzeźnica w programach z lat ubiegłych, poszerzony o zdobyte doświadczenia podczas dotychczasowych działań. Celem programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałanie narkomanii dla gminy Nowa Brzeźnica jest inicjowanie i prowadzenie działań, które przyczynią się do zapobiegania i powstawania nowych problemów uzależnień, zmniejszenia rozmiarów tych, które aktualnie występują i zwiększenia zasobów niezbędnych do radzenia sobie z tym problemem.

Gmina Nowa Brzeźnica na dzień 31.12.2008 r. liczyła 4927 mieszkańców (2451 mężczyzn i 2476 kobiet). Charakter gminy jest wybitnie rolniczy. Zarówno zakłady produkcyjne, jak i instytucje nieprodukcyjne zatrudniają niewielki procent ludności zamieszkałej na terenie naszej gminy. W przeważającej mierze ludność gminy utrzymuje się z niewielkich, rozdrobnionych indywidualnych gospodarstw rolnych. Na terenie naszej gminy istotnym czynnikiem umożliwiającym szerzenie się alkoholizmu jest bezrobocie. Na dzień 30.09.2008 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pajęcznie zarejestrowane były 164 osoby.

Problemy alkoholowe w Gminie dotyczą liczną grupę naszej społeczności. Alkoholizm jednego z członków rodziny powoduje zaburzenia emocjonalne, demoralizację i zaburzenia psychiczne wśród dorosłych współmałżonków, rodzeństwa, rodziców i dzieci alkoholika. Te ostatnie stanowią grupę współuzależnionych (DDA – dorosłe dzieci alkoholika), którzy bez odpowiedniej terapii rzadko wychodzą z problemu i stają się kolejnym pokoleniem potencjalnych alkoholików.

Wszelkie działania powinny być skierowane właśnie do tej – najmłodszej i najbardziej narażonej na wpływ pijącego członka rodziny grupy. W tym celu Komisja podejmuje działania w celu prowadzenia w szkołach programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

W celu osłabienia istniejących zjawisk w szkole powinny być realizowane programy profilaktyczne dostarczające młodzieży wiedzy o szkodach wynikających z picia alkoholu i zażywania narkotyków, rozwijające umiejętności pomocne w powstrzymaniu się od zażywania substancji psychoaktywnych. Celem takich programów jest obalenie mitów, dostarczenie informacji i rzetelnej wiedzy na temat substancji psychoaktywnych. Wiedza ta ma posłużyć młodzieży w zmianie stereotypów myślenia o narkotykach i radzenia sobie w sytuacjach presji rówieśniczej. Jednym z ważniejszych elementów potrzebnych w trudnych sytuacjach jest zdobycie wiedzy i nabycie umiejętności zachowań asertywnych. Młodzież należy nauczyć konstruktywnych form radzenia sobie z napięciem, stresem, nie lubianymi emocjami. Dla rozładowania napięcia, w efekcie którego dochodzi do przypadków agresji i przemocy wśród grup rówieśniczych warto również wprowadzać programy przeciwdziałające agresji i przemocy w celu podniesienia świadomości uczniów, prezentowania postaw wobec zachowań agresywnych i wspierania rozwoju emocjonalnego, moralnego i umiejętności społecznych uczniów sprzyjający zachowaniom prospołecznym. Warto również wskazać możliwości twórczych form spędzania wolnego czasu, w tym także poprzez różnorodne formy pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Najskuteczniejszym sposobem na realizację tych celów byłoby stworzenie grup profilaktycznych, jednak takie działania wymagają zatrudnienia wyspecjalizowanej kadry terapeutów, na co nie pozwala niewielki budżet przekazany do dyspozycji Komisji.

Trzeba jednak dodać, że same działania ukierunkowane na młodzież nie są wystarczające, trzeba angażować w nie również rodziców. Dom rodzinny to podstawowe środowisko, w którym powinny być prowadzone działania zapobiegające zagrożeniom dla młodzieży związane z alkoholem i narkotykami. W związku z tym rodzicom należy przekazać rzetelne informacje dotyczące nadużywania substancji psychoaktywnych, umiejętności rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych. Ten kierunek winien być podstawą pracy Komisji i innych grup zawodowych, mogących wpływać na rozwój wiedzy na temat profilaktyki uzależnień.

Ważne jest więc ciągle szkolenie członków Komisji oraz grup zawodowych wspierających jej działania i osób współpracujących z Komisją.

Należy objąć nimi również przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, a będących pierwszym ogniwem dostępu do alkoholu. Szkolenia miałyby na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

W ramach podstawowej działalności musi się również znaleźć pomoc psychologiczna, terapeutyczna i prawna dla rodzin, w których występuje przemoc domowa. Przypadków przemocy domowej jest corocznie ujawnianych co raz więcej. Komisja powinna dążyć do opracowania form pomocy dla ofiar przemocy domowej.

Aby program był rzetelnie i skutecznie realizowany oraz aby przynosił spodziewane efekty należy wspierać instytucje realizujące zadania wynikające z programu, poprzez dofinansowywanie ich działalności zgodnie z przepisami ustawy alkoholowej i o narkomanii.

Na komisji spoczywa również obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

2. Oczekiwane korzyści z realizacji programu

Stale i konsekwentne realizowanie zadań przyjmowanego corocznie Programu może przynieść wymierne korzyści w sferach ekonomicznej i zdrowotnej naszego społeczeństwa, a przede wszystkim znacząca poprawę życia, a mianowicie:

- 1/ zmniejszenie wydatków na opiekę zdrowotną,
- 2/ wzrost produktywności pracowników,
- 3/ zmniejszenie wydatków na pomoc społeczną i jej świadczenia,
- 4/ poprawę zasobów materialnych gospodarstw domowych,
- 5/ zmniejszenie wydatków wymiaru sprawiedliwości,
- 6/ zmniejszenie kosztów leczenia urazów powstałych w wyniku wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców, pracowników, domowników, jak również kosztów leczenia chorób będących skutkiem nadużywania alkoholu,
- 7/ podwyższenie sprawności psychofizycznej,
- 8/ poprawa stabilności i bezpieczeństwa środowisk rodzinnych.

§ 3.

ROZDZIAŁ II.

1. Podstawowe cele i strategię programu

1. Inicjowanie działań skierowanych do wszystkich środowisk w gminie służących profilaktyce, rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.
2. Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi określonymi w ustawie oraz przepisach gminnych.
3. Inicjowanie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, aspektów związanych z zachowaniami agresywnymi skierowanych do dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, wyposażanie świetlic wiejskich w urządzenia pomagające w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży, a także organizacji działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w tych zajęciach.
4. Wskazywanie możliwości prawnych służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez nawiązanie współpracy i wspieranie działalności istniejących ośrodków na terenie powiatu pączęzańskiego, a także analizowanie możliwości realizacji tych zadań na bazie własnych zasobów;
5. Wdrażanie do realizacji profilaktycznych programów informacyjnych i psychoedukacyjnych wpływających na postawy i umiejętności ważne dla zdrowia i trzeźwości oraz unikania stosowania środków psychoaktywnych, a w szczególności wobec dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka.
6. Informowanie o ośrodkach prowadzących terapię dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych oraz dla członków ich rodzin, ośrodkach pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, schroniskach z programami pomocy psychologicznej, punktach konsultacyjnych dla ofiar przemocy domowej.
7. Stwarzanie warunków dla działalności środowisk wzajemnej pomocy osób z problemami alkoholowymi oraz realizacji programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych i innych.
8. Podejmowanie czynności umożliwiających leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych.

9. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolno-interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazy sprzedaży napojów alkoholowych osobom poniżej 18 roku życia.

10. Propagowanie Internetu jako alternatywnej formy spędzania wolnego czasu wśród dzieci, młodzieży i mieszkańców oraz jako źródło pozyskiwania informacji i wiedzy na temat szkodliwości alkoholu i innych używek, a także działania w kierunku umożliwienia mieszkańcom gminy dostępu do sieci, w tym częściowe finansowanie dostępu w stosunku do mieszkańców okolic, w których dostęp ten z przyczyn technicznych jest znacznie utrudniony.

11. Zapobieganie uzależnieniom oraz propagowanie bezpiecznych zachowań poprzez promocję muzycznie uzdolnionych dzieci.

2. Zamierzone do osiągnięcia efekty

Najważniejszym do osiągnięcia efektami działań Komisji jest zwiększenie wśród mieszkańców Gminy Nowa Brzeźnica świadomości i wiedzy na temat problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, podniesienie świadomości uczniów i nauczycieli na temat różnych aspektów związanych z zachowaniami agresywnymi i poprzez to osiągnięcie celów na rzecz ograniczenia spożycia alkoholu, zmniejszenia nowych przypadków uzależnienia, udziału osób nietrzeźwych wśród przyczyn naruszania prawa i porządku publicznego, a szczególnie z udziałem dzieci i młodzieży, a także ograniczenie zachowań agresywnych w grupach rówieśniczych i na terenie szkół. Ważnym efektem będzie również zmiana osobistych motywacji sprzedawców napojów alkoholowych oraz nabycie umiejętności wykorzystania w praktyce zachowań asertywnych.

Ważnym efektem realizacji zamierzeń Programu będzie również zmiana dotychczasowych postaw społecznych na rzecz postaw wspierających profilaktykę uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych, uświadomienie rodzicom ich roli w życiu młodego człowieka i wpływu na ukształtowanie jego osobowości.

§ 4.

ROZDZIAŁ III.

1. Współpraca w celu realizacji programu.

Realizacja zadań określonych Programem wymaga współpracy z instytucjami, placówkami i organizacjami, które w zakresie swojej podstawowej działalności mają realizację celów związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz problemów narkomanii w środowisku lokalnych, w tym udzielania pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym.

W tym celu Urząd Gminy współpracuje z:

- 1/ Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Brzeźnicy,
- 2/ Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy,
- 3/ Komendą Powiatową Policji w Pajęcznie,
- 4/ szkołami podstawowymi i gimnazjum,
- 5/ sądem,
- 6/ biegłym psychiatrą i psychologiem,
- 7/ Kościołem,
- 8/ grupami wsparcia, w tym: z klubem AA w Pajęcznie,
- 9/ organizacjami pozarządowymi.

2. Formy realizacji programu

1.Realizacja zadania na rzecz zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

- 1/ współudział w finansowaniu działań terapeutycznych prowadzonych w placówkach odwykowych, do której są kierowani lub zgłaszają się sami mieszkańcy naszej gminy;

- 2/ prowadzenie i finansowanie działalności punktów konsultacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych działających w obiektach gminnych;
- 3/ finansowanie szkoleń, treningów psychologicznych i zajęć psychoedukacyjnych dla osób pracujących w punktach konsultacyjnych, świetlicach terapeutycznych, placówkach odwykowych działających z uwzględnieniem potrzeb Gminy;
- 4/ finansowanie kosztów zatrudnienia osób/nauczycieli prowadzących świetlice opiekuńczo-wychowawcze; kosztów diet i stawek godzinowych za prowadzenie zajęć w punktach konsultacyjnych dla dzieci i dorosłych;
- 5/ finansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych;
- 6/ zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych dla klientów punktu konsultacyjnego i do rozprowadzania w trakcie imprez masowych;
- 7/ wyposażenie świetlic wiejskich i świetlic opiekuńczo-wychowawczych w sprzęt umożliwiający prowadzenie zajęć sportowych oraz urządzenia umożliwiające dożywanie uczestniczących w zajęciach dzieci;
- 8/ wspieranie wszelkich działań na rzecz organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

- 1/ dofinansowanie do zadań w zakresie organizowania dodatkowej opieki, pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla dzieci z rodzin, w których występują problemy alkoholowe i przemoc w rodzinie;
- 2/ utworzenie punktu konsultacyjnego i realizacja wniosków o doposażenie w pomoce i sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć w ramach posiadanych środków;
- 3/ finansowanie szkoleń dla osób tworzących grupy wsparcia z zakresu wdrażania nowych procedur interwencji wobec przemocy domowej np. Niebieskiej Karty, w tym również dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Brzeźnicy – w ramach posiadanych środków;

- 4/ podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, jej rehabilitacji i reintegracji;
- 5/ wspieranie rozwoju grup samopomocowych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin;
- 6/ organizowanie lokalnych porad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym;
- 7/ przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w rodzinach dysfunkcyjnych w celu wczesnego rozpoznania sygnałów wskazujących na rozwijanie się procesu uzależnienia.

3.Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej. **w szczególności dla dzieci i młodzieży**

- 1/ opłacenie kosztów prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą w ramach działalności świetlicy opiekuńczo-wychowawczej i punktów dla dzieci i młodzieży;
- 2/ wspieranie organizacji masowych imprez kulturalnych odbywających się bez udziału alkoholu i w szczególności sposobie eksponujących ten fakt – np. poprzez treść programu i gości (artystów, muzyków, sportowców) otwarcie wspierających przedsięwzięcia bezalkoholowe swoim autorytetem w tym: współfinansowanie – w miarę posiadanych środków – działań o charakterze profilaktycznym w trakcie imprez gminnych (np. stoisk z literaturą z zakresu profilaktyki, konkursy);
- 3/ budowanie lokalnej strategii przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w środowisku szkolnym – współorganizacja konferencji;
- 5/ dofinansowanie kosztów organizacji kolonii; wyjazdów na „Zieloną Szkołę” dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz sfinansowanie realizacji w trakcie pobytu zajęć profilaktycznych w zakresie profilaktyki alkoholowej i przeciwdziałania narkomanii w zakresie odrębnie ustalonym dla poszczególnych grup wiekowych;
- 6/ organizacja imprez okazjonalnych dla dzieci i młodzieży szkolnej („Powitanie wiosny”, „Dzień Dziecka” „Pożegnanie wakacji”) z konkursami i zabawami oraz występami artystów, przekazujących informacje nt. zdrowego stylu życia;

7/ organizacja wyjazdów na spektakle teatralno – rozrywkowe o treściach związanych z profilaktyką dla dzieci i młodzieży, jak również organizowanie spektakli profilaktycznych w szkołach i gimnazjum na terenie gminy Nowa Brzeźnica;

8/ realizacja działań wczesnej profilaktyki w szkołach i środowisku – zagospodarowanie wolnego czasu poprzez organizowanie konkursów z nagrodami o tematyce związanej z uzależnieniami i profilaktyką uzależnień /ekspozycja prac/;

9/ zorganizowanie szkolenia dla personelu prowadzącego sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w placówkach działających na terenie Gminy;

10/ prowadzenie prelekcji profilaktycznych i wykładów psychoedukacyjnych w szkołach i gimnazjum oraz zajęć psychoedukacyjno - warsztatowych dla uczniów, nauczycieli i rodziców, w tym w zakresie przeciwdziałania zachowaniom agresywnym;

11/ podejmowanie akcji informacyjnych skierowanych do rodziców informujących o instytucjach udzielających wsparcia w trudnościach wychowawczych (ulotki, materiały informacyjne).

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów ustawy

1 / prowadzenie kontroli placówek sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy, w tym w szczególności – w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy przy zastosowaniu następujących zasad:

a) organizacja kontroli co najmniej raz w roku na miejscu sprzedaży lub podawania napojów alkoholowych;

b) kontroli dokonuje zespół złożony z co najmniej dwóch członków Komisji działających z udziałem funkcjonariusza Policji na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Nowa Brzeźnica;

c) ustalenia z kontroli przekazywane są właścicielowi placówki w formie protokołu z kontroli,

2 / występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku stwierdzenia naruszeń określonych w ust. 1.

5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

1/ dofinansowanie organizacji obozów terapeutycznych i działalności instytucji pomagających członkom rodzin z problemami alkoholowymi oraz służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;

2/ zapobieganie uzależnieniom oraz propagowanie bezpiecznych zachowań poprzez udział w programach estradowych – promocja muzycznie uzdolnionych dzieci.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

1/ prowadzenie analizy warunków lokalnych, osobowych i finansowych warunkujących utworzenie gminnego centrum integracji społecznej lub skierowanie działań na rzecz współfinansowania takiego centrum utworzonego na terenie regionu;

2/ badanie możliwości zawarcia porozumienia międzygminnego dla utworzenia centrum integracji społecznej.

§ 5.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW KOMISJI

1/ Członkowie GKRPA za udział w każdym posiedzeniu komisji, na podstawie odrębnej umowy, otrzymują wynagrodzenie w wysokości 60, 00 zł brutto.

§ 6.

USTALENIA KOŃCOWE

1. Źródłem finansowania zadań GKRPA są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Środki finansowe zebrane z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych nie wykorzystane w danym roku kalendarzowym są zamieszczane w wykazie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego i są przeznaczone w następnym roku budżetowym na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Środki z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych są gromadzone w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdziale 85154 – wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu.
3. Finansowanie działań określonych Programem następuje z działu 851 – ochrona zdrowia, rozdziału 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.